

Поряд з цим, залишаються проблемними наступні аспекти: 1) нормативно не врегульоване участь слідчих Національної поліції у кримінальних провадженнях про кримінальним правопорушенням, які відносяться до підслідності слідчих СБУ, зокрема ст.438 Кримінального кодексу України (далі КК); 2) відсутність єдиного підходу щодо кваліфікації діянь, які об'єктивно виражаються у вчиненні сексуального насильства, пов'язаного зі збройним конфліктом. Так непоодинокі випадки кваліфікації не за ст. 438 КК, а за ст. ст. 152, 153 КК тощо; 3) відсутність належної підготовки працівників поліції в частині особливостей розслідування досліджуваної категорії кримінальних правопорушень та специфічної категорії потерпілих осіб та ін.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію. Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
2. Алгоритм відпрацювання деокупованих територій. URL : <https://www.npu.gov.ua/>

Олександр ДЯЧЕНКО,
ад'юнкт кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

ДО ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Відповідно до Конституції України, наша країна є соціальною державою, політика якої спрямована на створення умов, що забезпечують гідне життя і вільний розвиток людини [1]. Тобто виходячи з цього, одним із головних завдань держави можна назвати забезпечення гідного рівня життя усіх її громадян без виключення.

Щоб досягти такого, у першу чергу необхідно забезпечити соціальний захист усіх працівників, так як це призводить до збільшення ефективності будь-якої праці, що у свою чергу дає поштовх для більш стрімкого розвитку держави, а отже і підвищення рівня життя її громадян. Особливу увагу необхідно приділити працівникам будь-яких правоохоронних органів України, у тому числі поліцейським. У системі таких органів Національна поліція України є одним із ключових, так як основна частина правоохоронних функцій, а також чимале коло завдань, що стосуються захисту прав і свобод громадян, лежить саме на Національній поліції та її посадових особах.

«Особливе становище підрозділів Національної поліції України зумовлене обсягом і складністю їх роботи у галузі здійснення правоохоронної

діяльності, а також тим, що на них покладається основний тягар боротьби зі злочинністю та роботи з профілактики й запобігання вчинення адміністративних і кримінально-карних правопорушень з метою реалізації єдиної державної політики боротьби зі злочинністю, яка є складовою внутрішньої політики суверенної та незалежної України» [2].

Тому соціальний захист і забезпечення поліцейських відіграє важливе значення для ефективного функціонування держави та її розвитку, так як стимулює поліцейських більш якісно виконувати свої службові повноваження.

Соціальний захист поліцейський закріплений багатьма нормами як цивільного, так і спеціального законодавства. Наприклад, Кодексом Законів про працю, який є основним для усіх громадян України, у тому числі посадових осіб органів влади, Розділом IX Законом України (далі ЗУ) «Про Національну поліцію України», ЗУ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» тощо. У тому ж ЗУ «Про Національну поліцію» передбачено певні права та соціальні гарантії поліцейських, наприклад право на медичне та грошове забезпечення, визначено порядок надання вихідних та відпусток тощо. Проте, соціальний захист поліцейських передбачає не тільки забезпечення матеріальними, соціальними, культурними благами тощо, але й надання реальної можливості для самоосвіти, підвищення культурного рівня, дозвілля і використання вільного часу. Мати соціальний захист – означає бути впевненим в справедливості, законності, мати реальну можливість користуватися та реалізовувати встановлені соціальними і правовими гарантії захисту. Поняття соціального захисту поліцейських – система соціальних гарантій конституційних прав і свобод, що забезпечує задоволеність матеріальними і духовними потребами відповідно до того соціального статусу, який вони займають в суспільстві [2]. На жаль, але часто на практиці недобросовісні керівники часто порушують деякі права поліцейських, наприклад право на відпочинок через наявність певних прогалин у законодавстві. Це відбувається також через специфіку самої роботи поліцейського, тобто велике навантаження, коли сам поліцейський змушений проводити багато часу за роботою у свій вільний час.

Тобто виходячи з цього, соціальний захист має дві сторони. З одного боку, це юридичне його закріплення та гарантії. А з іншого – реальна реалізація норм права у сфері захисту та суб'єктивне відчуття його самим працівником.

Отже, закріплені у законодавстві гарантії соціального і правового захисту співробітників Національної поліції України з одного боку, є доволі прогресивними та спрямовані на компенсацію наявних на сьогодні негативних факторів, зумовлених специфікою роботи, та підвищення іміджу та престижу служби в Національній поліції України, а з іншого – окремі положення потребують перегляду та доопрацювання, наприклад розширення змісту таких гарантій, законодавче закріплення можливості самостійно обирати вид

компенсації за виконання повноважень у вихідні, святкові та неробочі дні. Тільки повний комплекс необхідних заходів може сформувати ефективну систему соціального захисту поліцейських і забезпечити підвищення престижу служби в Національній поліції України.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Відомості Верховної Ради України № 30 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Баранов С. О. Актуальні проблеми забезпечення прав і свобод громадян в діяльності Національної поліції України: Правові та організаційні аспекти. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/434/1/%D0%91%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%20%D0%A1..pdf>.

3. Соціальне забезпечення працівників національної поліції: поняття та особливості. Біла-Тюріна Ю.З., Філяк А.П. П'ятдесят сьомі економіко-правові дискусії 26.05.2021. Інтернет конференція. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-3765/>

Сергій ЖЕЛІЗНЯК,

ад'юнкту кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДО ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ТАЄМНИЦЮ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я

Право на охорону здоров'я належить до невід'ємних прав людини, водночас його реалізації ускладнена комплексним характером самої сутності зазначеного права та специфікою медико-правових відносин.

Однією з важливих складових права на охорону здоров'я є таємниця про стан здоров'я пацієнта. Зокрема, це стосується справ про адміністративні правопорушення, адже наявність у особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, психічного захворювання або короткочасового психічного розладу може впливати на кваліфікацію протиправного діяння, а також виключати настання адміністративної відповідальності.

Нагадаємо, що відповідно до статті 39-1 Основ законодавства України про охорону здоров'я (далі – Основи), «Пацієнт має право на таємницю про стан свого здоров'я, факт звернення за медичною допомогою, діагноз, а також про відомості, одержані при його медичному обстеженні. Забороняється вимагати та надавати за місцем роботи або навчання інформацію про діагноз та методи лікування пацієнта» [1, с. 147].

З положень цитованої статті випливає, що право на таємницю про стан свого здоров'я поширюється на пацієнта у наступних випадках: 1) звернення